

«Гетьман Мазепа та його доба»

1639 - 1709

**380 років від дня народження українського
військового, політичного і державного діяча,
гетьмана Війська Запорозького.**

РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

В березні 2019 року виповнилося 380 років дня народження українського військового, політичного і державного діяча, гетьмана Війська Запорозького Івана Мазепи. Він являється досить суперечливою особистістю в українській історії. Вороги його вважали хитрим політиком і зрадником. Прихильники стверджували, що він прагнув порятунку та процвітання для рідної землі. Скільки людей, стільки і думок. Однак, що би про нього не говорили, мусимо визнати, що для України він зробив чимало.

Період його правління характеризувався відродженням гетьманської України, передусім Києва – її духовного центру, розвитком культури, а також піднесенням соціального та релігійного життя. Іван Мазепа багато зробив для розвитку освіти в державі. Він постійно опікувався безліччю навчальних закладів, за свій кошт будував корпуси Києво-Могилянської академії та Чернігівського колегіуму, які пізніше також були збагачені сучасними на той час бібліотеками та рідкісними рукописами.

Для розвитку культури того часу велике значення мали заходи гетьмана з видання творів української літератури, зокрема творів Афанасія Зарудного, Дмитра Туптала, Григорія Двоєслова та багатьох інших.

Донині Мазепа - найпопулярніший українець у світі, що вплинув на всі наступні покоління українців від Тараса Шевченка до Михайла Грушевського та президентів незалежної України. Йому присвячено 186 гравюр, 42 картини, 22 музичних твори, шість скульптур, 17 літературних творів. Серед найбільш відомих поетичних та прозових творів - поеми «Мазепа» Дж. Байрона та В. Гюго, драма «Мазепа» Ю. Словацького, поема «Полтава» О. Пушкіна, роман «Мазепа» Ф. Булгаріна, повість «Мазепа в Молдові» Г. Асакі.

З нагоди 380-річчя від дня народження гетьмана Війська Запорозького пропонуємо рекомендаційний список літератури про життєвий і творчий шлях видатного українця.

Окремі видання про життєвий та творчий шлях І. Мазепи

9(4Укр)15

Б 90

Будзиновський Вячеслав. Наші гетьмани / В. Будзиновський. - Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ управління по пресі, 1990. - 114 с.
Місце знаходження : фб

9(4Укр)15

Г 44

Гетьмани України / уклад. В. П. Товстий. - Х. : Промінь, 2006. - 248 с. : кол. іл.
Місце знаходження : фб

9(4Укр)1

Г 44

Гетьмани України: Іван Мазепа, Іван Скоропадський, Павло Полуботок, Данило Апостол, Кирило Розумовський : для дітей шкільного віку / упоряд. В. П. Товстий; ред. С. М. Крисенко. - Х. : Промінь, 2004. - 64 с. : кольор. іл.
Місце знаходження : фб

9(4Укр)15

Г 95

Гуржій Олександр Іванович. Гетьманська Україна / О. І. Гуржій, Т. В. Чухліб. - К. : Альтернативи, 1999. - 304 с. : іл. - (Україна крізь віки ; т. 8).
Місце знаходження : фб, Ч.З.№2, ІБв, нмк іст.-юр.

9(С2)14

Є 63

б-ка Бойка О. Д./Є 63-КСХ

Єнсен Альфред. Мазепа: історичні картини / А. Єнсен; пер. зі швед. Н. Іваничук; наук. ред., передм. та прим. Б. Якимовича. - К. : Український письменник, 1992. - 205 с.
Місце знаходження : Ч.З.№2, фб, КСХ

9(4Укр)15

Ж 91

Журавльов Денис Володимирович. Іван Мазепа / Д. В. Журавльов. - Х. : Фоліо, 2009. - 128 с. - (Знамениті українці).
Місце знаходження : фб, Ч.З.№2, аб , ав

9(4Укр)15

К 35

Кентржинський Богдан. Мазепа / Б. Кентржинський. - К. : Темпора, 2013. - 496 с.

Місце знаходження : фб

Коновалова Марія Михайлівна. Гетьман Мазепа у фольклорі і літературі: Автореферат дисертації на соискание ученой степени канд. філолог. наук : 10.01.01 - українська література / М. М. Коновалова ; Львівський національний університет імені Івана Франка. - 2001. - 21 с.

Місце знаходження : ІБв

9(4Укр)15

К 73

Коткова Людмила Іванівна. Мазепа і Ніжин / Л. І. Коткова ; Управління освіти Ніжинської міської ради. Міський методичний кабінет. - Ніжин : [б. и.], 2003. - 22 с.

Місце знаходження : фб

9(4Укр)14

М 13

б-ка Тимошика М./М 13-фб

Іван Мазепа : Художньо-документальна книжка для серед. і ст. шк. віку / Ред. О. Ємченко; Член редкол. Ю. М. Мушкетик, В. Ф. Василяшко, В. О. Замлинський; Упоряд. і передм. В. Шевчука; Приміт. І. Бутича, В. Шевчука. - К. : Веселка, 1992. - 132 с. : іл. - (Гетьмани України).

Місце знаходження : Ч.З.№2, фб

9(4Укр)1

О-37

Оглоблин Олександр Петрович. Гетьман Іван Мазепа та його доба / О. Оглоблин; Ред. Л. Винар. - 2-е вид., доп. - Нью-Йорк ; Київ ; Львів; Париж; Торонто : [б. и.], 2001. - 464 с. : іл.

Місце знаходження : фб

9(4Укр)15

П12

Павленко Сергій Олегович. Кохання гетьмана Мазепа : Історико - документальна студія / С. О. Павленко. - Чернігів : Русь, 2008. - 112 с.

Місце знаходження : фб, Ч.З.№2, аб

9(4Укр)15

Ч-96

Чухліб Тарас Васильович.

Козаки і Монархи: Міжнародні відносини ранньомодерної Української держави 1648-1721 рр. [Текст] / Тарас Чухліб ; Укр. ін-т нац. пам'яті, НАН України, Ін-т історії України = The Cossacks & the Monarchs: Foreign relations of Early Modern Ukrainian state 1648-1721 / Taras Chukhlib : моногр. - 3-тє вид., випр. і допов. - К. : Видавництво ім. Олени Теліги, 2009. - 616 с. : іл.
Місце знаходження : фб , ав, Ч.З.№2, аб

9(4Укр)15

Ш 95

Шудря Микола. Лицарі булави: Розповіді про українських гетьманів [Текст] / М. Шудря. - К. : Велес, 2009. - 240 с. - (Культурна спадщина України).

Місце знаходження : фб

Статті з періодичних видань

Алексахкіна Л. Постаті гетьманів України Івана Мазепи та Пилипа Орлика у творчій спадщині Дмитра Івановача Яворницького / Л. Алексахкіна // Сіверянський літопис. - 2009. - **№2/3**. - С. 168-174.
Місце знаходження : Ч.З.№2

Анафема гетману Мазепе - нарушение канонов православия // Музеї України. - 2009. - **№2**. - С. 14-19.
Місце знаходження : Ч.З.№3

Войцеховський Ю. Змалювати Мазепу, або у затінку завдань шкільної історичної освіти / Ю. Войцеховський // Історія в школі. - 2006. - **№7/8**. - С. 32-38.
Місце знаходження : Ч.З.№2

Дубина Олександр. Чи уклав Іван Мазепа договір зі Станіславом Лещинським? / О. Дубина // Сіверянський літопис. - 2014. - **№ 6**. - С. 71-90.
Місце знаходження : Ч.З.№2

Дубина Олександр. Що побудував Мазепа: Російську імперію чи Україну?: (роздуми над українським перекладом книги про Мазепу) / О. Дубина // Сіверянський літопис. - 2013. - **№ 3**. - С. 110-125.
Місце знаходження : Ч.З.№2

Ковалевська О. До питань атрибуції портретів І. Мазепи / О. Ковалевська; М. Підлісний; В. Довбня; Є. Населевець // Сіверянський літопис. - 2006. - **№1**. - С. 102-107.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Ковалевська О. Нові підходи до пошуку достовірних зображень гетьмана Івана Мазепи (До 320-ї річниці обрання І. С. Мазепи на гетьманство) / О. О. Ковалевська // Український історичний журнал. - 2007. - **№3**. - С. 152-167.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Ковалевська О. Приречений на вічне прокляття : доля образу Мазепи на театральній сцені / О. Ковалевська; В. Довбня // Сіверянський літопис. - 2007. - **№1**. - С. 74-86.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Ковалевська О. Перша публікація зображення герба гетьмана І.Мазепи / О. Ковалевська; Г. Баран; Н. Баранова; І. Богачевська; І. Соломаха // Сіверянський літопис : Всеукраїнський науковий журнал. - 2007. - **№3**. - С. 107-109.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Коляда Ігор. "Ця нещасна історична постать мимоволі викликає до себе історичне спочуття...". Іван Степанович Мазепа (1629(1640) - 1709). Історико-біографічний нарис : до 325-річчя обрання І. Мазепи гетьманом Лівобережної України / І. Коляда, С. Вергун // Історія в школі. - 2013. - **№ 2**. - С. 6-13.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Мезенцев В. Скарби гетьмана Мазепи / В. Мезенцев // Політика і час. - 2007. - **№3**. - С. 57-59.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Мицик Ю. "Мазепіана" "Малоросійського приказу" РДАДА за найсучаснішим описом / Ю. Мицик // Сіверянський літопис. - 2013. - **№ 3**. - С. 103-109.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Мицик Ю. А. Фрагменти до біографії І.Мазепи / Ю. А. Мицик // Сіверянський літопис. - 2007. - **№3**. - С. 12-16.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Мицик Ю. Ще один сюжет про Івана Мазепу / Ю. Мицик // Сіверянський літопис. - 2006. - **№5**. - С. 35-39.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Моця О. П. Зрада й донос у контексті дослідження діяльності І. Мазепи / О. П. Моця // Український історичний журнал. - 2012. - **№ 5**. - С. 65-77.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Нетудихаткін Ігор. Образ "фундатора" Івана Мазепи після 1709 р. крізь призму однієї судової справи / І. Нетудихаткін // Сіверянський літопис. - 2010. - **№ 6**. - С. 151-159.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Павленко С. Дніпропетровський портрет гетьмана І.Мазепи / С. Павленко // Сіверянський літопис. - 2009. - **№2/3**. - С. 239-243.

Місце зберігання : Ч.3.№2

Павленко С. Портрет І.Мазепи та його наближених у Києво-Печерській лаврі / С. Павленко; С. Міщук; О. Герасимчук; І. Попов; С. Макарець // Сіверянський літопис. - 2008. - **№1**. - С. 94-102.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Павленко С. Родовід гетьмана І.Мазепи / С. Павленко // Сіверянський літопис. - 2007. - **№5**. - С. 57-70.

Місце знаходження: Ч.3.№2

Пиріг П. Соціально-економічна політика гетьмана Івана Мазепи / П. Пиріг // Сіверянський літопис. - 2007. - **№6**. - С. 14-23.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Савчук Ю. Студії над прапором Івана Мазепи / Ю. Савчук // Пам'ятки України. - 2008. - **№3**. - С. 84-105.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Ситий І. Виступ Івана Мазепи очима сучасників / І. Ситий // Сіверянський літопис. - 2011. - **№ 1**. - С. 18-25.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Ситий І. Сіверський слід походження роду Мазеп / І. Ситий // Сіверянський літопис. - 2007. - **№5**. - С. 44-52.

Анотація: Досліджується родовід І.Мазепи через геральдику, сфрагістику

Місце знаходження : Ч.3.№2

Станіславський В. В. Іван Мазепа в таборі Карла XII: турецький вектор дипломатичної діяльності / В. В. Станіславський // Український історичний журнал. - 2008. - **№5**. - С. 39-49.

Місце знаходження : Ч.3.№2

Таирова-Яковлева Т. Мазепа - великоросійський помещик, или Снова о батуринском архиве / Т. Таирова-Яковлева // Київська старовина. - 2008. - **№1**. - С. 90-104.

Місце знаходження: Ч.З.№2

Тригуб В. Німецький слід ще одного портрету Мазепи / В. Тригуб // Музеї України. - 2008. - **№2**. - С. 4-5.

Місце знаходження: Ч.З.№2

Тригуб В. То який портрет Мазепи правильний? / В. Тригуб // Музеї України. - 2008. - **№5/6**. - С. 28-29.

Місце знаходження : Ч.З.№2

Філоненко С. Невідомий Іван Мазепа: в пошуках історичної об'єктивності / С. Філоненко // Віче. - 2008. - **№3**. - С. 73-76.

Місце знаходження: Ч.З.№2

Чернецький Є. Герб гетьмана Івана Мазепи: його зображення та походження / Є. Чернецький // Сіверянський літопис : Всеукраїнський науковий журнал. - 2007. - **№5**. - С. 53-56.

Місце знаходження : Ч.З.№2

Образ Івана Мазепи в художній літературі

Братко В. О. Поема Байрона " Мазепа" : її історична основа та романтичний міф / В.О. Братко // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2008. - **№1**. - С. 19-23.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Гриневич В. Образ Мазепи як генерального писаря в романі М. Старицького "Руїна" / В. Гриневич // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2007. - **№3**. - С. 30-33.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Ковалевська О. Образ Івана Мазепи у творах митців української діаспори: До 320-ї річниці обрання І.С.Мазепи на гетьманство / О. Ковалевська // Історичний журнал. - 2007. - **№2**. - С. 63-68 : ил.

Місце знаходження : Ч.З.№2

Кошелев В. А. Дума гетьмана Мазепы и поэма Пушкина "Полтава" / В. А. Кошелев // Русская литература . - 2006. - **№2**. - С. 22-36.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Крецул Л. В. Образ Івана Мазепи в романі "Мазепа" Богдана Лепкого / Л. В. Крецул // Все для вчителя. - 2007. - **№4**. - С. 49-54.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Лавренюк В. Образ гетьмана Івана Мазепи - історичний і літературний / В. Лавренюк // Дивослово : Українська мова й література в навчальних закладах. - 2006. - **№12**. - С. 48-51.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Лавренчук В. Образ Івана Мазепи в давній українській літературі / В. Лавренчук // Дивослово. - 2009. - **№2**. - С. 56-60.

Місце знаходження: Ч.З.№3 (2)

Лавренчук В. Постать Івана Мазепи у світовому письменстві. Художньо-естетичне освоєння життя й діяльності гетьмана в українській літературі ХІХ ст. / В. Лавренчук // Дивослово. - 2008. - **№1**. - С. 39-43.

Місце знаходження : Ч.З.№3

Лавренчук В. Проблеми рецепції постаті Івана Мазепи у світовому письменстві / В. Лавренчук // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. - 2008. - **№5**. - С. 29-34.

Місце знаходження: Ч.З.№3

Панченко В. Іван Мазепа очима Гоголя й Шевченка / В. Панченко // Освіта і управління. - 2007. - **Том10, №3/4**. - С. 135-144.

Місце знаходження : Ч.З.№2

Шановні користувачі, літературу по цій темі ви зможете знайти у фондах бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

